

MÁRKUSZÍNHÁZ

EGY BÁBSZÍNHÁZ

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

2018.

Folytattuk a 29 éve tartó munkát kísérletezéssel, a közönség megtartásával, minél több előadással, a régi struktúrával– sok tájelőadás, és az új struktúrával – állandó színházi termünkben. Színházunk **célközönsége** elsősorban a gyermek, óvodás kortól nagy kamasz korig. De szerveztünk programokat a családok, és felnőtt közönség számára. **Kiállításokat, szakmai napokat** tartottunk székhelyünkön és azon kívül is. Bemutattuk **új előadásunkat**, és 10 előadásunkat tartottuk **repertoáron**. Elkezdtük színházunk profiljának bővítését, a báb- és **díszletkészítő műhely** fejlesztésével. Lezárult színházi nevelési programsorozatunk, a KORTINA. **Nemzetközi szakmai fesztiválokon vettünk részt.**

A 2018-es szakmai program számszerűsített mutatói:

Saját lejátszott előadások száma: 168

Befogadott előadások száma: 3

Nézőszám: 14572 fő

Külföldi előadások száma: 43

Saját helyen játszott előadások: 64

KÜLFÖLDI VENDÉGJÁTÉKOK – 2018.

- Międzynarodowy **Festiwal Sztuki Lalkarskiej** – International **Festival of Puppetry Art Bielsko-Biała** - Lengyelország – A repülés története
- Szlovákia – Rozsnyó, Várhosszúrét – Laci királyfi

- Sepsiszentgyörgy - Magyar Kulturális Napok - Hős Miklós, Nap és a Hold elrablása
- Szlovákia - Nyitra - Stare Divadlo - XX. Annual International Festival of the theatres - A repülés története
- Szlovénia – Lendva – Mátyás király szárnyai
- Kína – Sencsen – Shenzhen Gestalt Culture Media Co.Ltd – A repülés története

KARAKULIT PROJEKT – árnyjátékos tematikus napok

Színházunk a győri Vaskakas Bábszínházzal, a sepsiszentgyörgyi Cimborák Bábszínházzal és a kaposvári Báb-Szín-Térrel közösen **előadásokkal, workshopokkal és kiállítással** egybekötött tematikus napokat szervezett. A szakmai nap középpontjában az árnyjáték állt.

Keleti **tanulmányútjaink** (Rajastan, Kerala, Tamil Nadu, Isztambul) és a 2017-ben megrendezésre kerülő Karakulit Nemzetközi Árny-Játék Fesztiválunk **tapasztalataiból** merítkezve folytattuk kutató és kísérletező munkáinkat. Eredményeinket összegezve és felhasználva került megrendezésre **nemzetközi** szakmai együttműködésben a „Karakulit Projekt” - árnyjátékos tematikus napok projekt.

A program **színházi előadásokra, és kísérletező műhelymunkára** épült. Fő mesei témája a halhatatlanságra vágyó királyfi volt. A tematikus napok alkalmával meghívott vendégünk a székelyföldi Cimborák Bábszínház – Sepsiszentgyörgy - 8 alkalommal adta elő a Halhatatlanságra vágyó királyfi című **árnyjátékot**.

A programhoz tartozó **workshopok** tematikája túl mutatott az árny sziluett készítésén. Fénnyel, árnyékkal és bábokkal kísérletező laboratóriumokat szerveztünk. A célcsoportok elsődlegesen **családok, gyermekek és a kamasz** korosztály. A világokat teremtő élményalapú bábkészítés, közös játék és kísérletezés a gyermekek számára varázslat, a kamaszok számára önreflexió, a közösségi szellem és a csoportdinamika erősítése. A családok számára pedig egy olyan programlehetőség, ami a családi harmóniát, belső kohéziót segíti, támogatja.

A műhelymunkát vezette: Vajda Zsuzsanna, Pilári Gábor, Pilári Lili Eszter - MárkusZínház

A tematikus programhoz tartozott a **Tolpavakoothu kiállítás** is – mely a keralai szakrális árnyjátékot mutatta be. A kiállításon bemutatott anyag – a Ramajana

történetének szereplői, szarvasbőrből készült bábok, amely a MárkusZínház bábgyűjteményének részei.

A megvalósulás helyszínei:

Pécs – Márkus Szín

Győr – Vaskakas Bábszínház

Kaposvár - Báb-Szín-Tér

Befejeződött a színházi nevelési projekt, a KORTINA

A **KORTINA** színházi nevelési programjainkat **TAMOP** támogatással valósítottuk meg, és 2013-ban indítottuk melyben 8 oktatási intézmény több mint 1300 tanulója - 4-18 éves korig- vett részt a foglalkozásokon-előadásokon.

Olyan **élményalapú tanulási formákat** kínáltunk, melyek elszakadnak a hagyományos iskolai módszerektől, új lehetőségeket nyitnak meg az ismeretelsajátításban és az önismeretben egyaránt.

A **művészeti nevelés formái** a következők voltak:

Beavató-bábszínházi előadások: Egy tanulási folyamat, mely megismerteti a résztvevőkkel a **színház nyelvét**. Beavat a színház világába, működésébe, és megtanít látni, olvasni az apró jeleket, szimbólumokat. **A jelek**, mint az előadás során használt fények, hangok, jelmezek, díszletek, bábok, gesztusok és megszólalások, történetek egy nagy rendszerré állnak össze (Csongor és Tünde, A helység kalapácsa, Kathputli).

Drámajáték: A program egy színházi előadásból és egy aktív részvételre épülő feldolgozó részből állt. A foglalkozásokon erkölcsi, életkori, társadalmi és közösségi problémákat járunk körül a hozzánk látogató fiatalokkal közösen. Ehhez a programunkhoz vendéglőadásokat hívtunk: **Káva Kulturális Műhely, Playback Színház**.

Sarkantyú: Sajátos nevelési igényű és tanulási nehézséggel küzdő kamaszok támogatása, fejlesztése, közös, kreatív alkotómunka során **logopédus és színházpedagógus** segítségével.

Nyelvi szintér: A játszó kamasz az idegen nyelvet szerves egészként éli meg. Itt összekapcsolódott a tudás és a tapasztalás. A foglalkozásokat anyanyelvi szakember Wolfgang Siebert vezette (a **pszicho-dramaturgia** módszerét alkalmazva), és két színházi szakember. A záró foglalkozáson a csoportok egy-egy történetet mutattak be a színpadon, német nyelven.

Meskete: - játszó színház - magyar népmeséink nyomán (120 percben)

Célunk, hogy a XXI. századi, a technikai rohanás és számítógépes világban találjuk meg létjogosultságát a mesei-mítikus világnak, amely hozzásegíthet ahhoz, hogy az egyre szaporodó ismereteinket, életformánkat, természeti és társadalmi környezetünket harmóniába foglaló szemléletet és gondolkodásmódot teremtsünk magunknak. A kiválasztott **mese díszleteibe érkezik** a vendég aki pillanatok alatt részesévé válik egy történetnek, jelmezbe bújva próbálhatja ki a mese nyújtotta szerepeket. **A zene a mozdulat és a szó hatalmával.**

ÁLLANDÓ PROGRAMOK A MÁRKUS SZÍNEN

MESE SZÍN - Vasárnap délelőtti bábelőadások családoknak

Egy mese a színpadon gyerekeknek és szüleiknek minden hónap egy vasárnapján. Saját és meghívott produkciókkal.

AZ ÉVADBAN JÁTSZOTT ELŐADÁSAINK:

ÚJ BEMUTATÓ:

AQUARING CIRKUSZ - A tengeri show

Az árnyakkal és sziluettekkel való **kísérletezés**, valamint a **tengeri világ** sokszínűsége és különös formavilága **inspirált** bennünket arra, hogy létrehozzunk egy olyan porondot, amelyen megmutatkozhat ez a különös vízi világ.

Minden **halsziluet** karaktert visel, különös **személyiség**, akik a víz alatti birodalom Cirkuszában lépnek fel minden este. A cirkuszban fellépő akrobaták, ugrócsoportok, artisták mind a Híres Hélium mesternek tanítványai. Ám eljön az este, mikor a Nagy mester, **a mágus**, a cirkuszigazgató és az illuzionista világ sztárja – Hélium - utoljára lép fel az AquaRing Cirkusz színpadán. Búcsúelőadás, melyben a híres mágus **bemutatja** az őseitől tanult **világszámot**. Csak a mágikus halak képesek ilyen rendkívüli mutatványra, s

erre az egyszeri lehetőségre egy életen keresztül készülnek. Kockázatos és veszélyes. A tét a következő: **Csillaggá válni** a kék ég holdragyogta mezejében, és tükröződni „mindenvizek” fodraiban, vagy aláhullni az iszap mindent elnyelő sűrűjébe. Vajon sikerül-e Héliumnak kilépni a halállapot tengeréből, és sztárrá válhat, vagy örökre elnyeli a hal-ál..

A porondmesternő nézi a jegyeket, útbaigazítja az előkelő amúrokat, leülteti a viziporontyokat.. Mikor mindenki elfoglalta a helyét – a kopoltyúsok és a levegős tüdejűek... Ön, kisasszony? Az előadásra érkezett? Sajnos már nincs hely.. ahogy elnézem, jobb, ha innen nézi, odabenn hamar elfogyna a levegője..

A porondmesternő eltűnik, hatalmas szoknyája cirkuszi sátorrá változik beragyogják a fények, a zenekar játszani kezd. És mi, nézők, a nem kopoltyúsok, megláthatjuk a Mester és tanítványainak utolsó közös produkcióját az Aquaring Cirkusz színpadán.

Témaötlet: Pilári Lili Eszter

Díszlet, Bábtervek: Pilári Lili Eszter

Zenéjét válogatta, szerkesztette és adaptálta: Pilári Áron

Fényeffektek: Pilári Áron

Szakmai konzulens: Pilári Gábor

Rendezte: Pilári Lili Eszter - Társrendező: Vajda Zsuzsanna

Báb és bábtechnika:

Az árnyjátékra alkalmas sziluettek polipropilén lemezekből készültek. A díszítésük lyukasztással és színes fóliákkal, melyek plasztikussá teszik a látványt. Az ízelt bábtestre merőlegesen rögzített mozgató pálcákkal könnyed és attraktív mozgatási lehetősége van a színésznek. Néhány báb technikája szájszinkronos mozgásra is alkalmas.

A szereplők stáblistája: egy színészből, aki a porondmester, és 15 halból áll.

Játssza: Pilári Lili Eszter - bábszínész

GRAND HOTEL

Bábszínház élő játékkal, jazz muzsikával

Az **előadás** létrejöttében meghatározó volt az a szándék, hogy a **felnőtt közönség** számára mutassuk meg a **bábjáték**-univerzális formanyelvét. Ehhez kerestünk témát, olyant, mely a széles közönséghez szól. Izgalmasat, a fiatalabb és az idősebb korosztálynak egyaránt.

Rejtő nyelvi humora, mely az epikus részekben brillírozik, nehezen ültethető át egy

szituációkra, dialógusokra épülő formába. Ám a báb univerzális lehetőségeivel részben pótolni tudja, és ha nem is helyettesíti azt, mégis kiteljesíti..

A színpadon megjelenő világ sokféleségét a bábok és a díszlet dinamikus változása adja. Hangeffektusokkal, **zenével - énekkel** kísért előadás, dallamok-dalok, melyek akár a 20-as években is születhettek volna.

Ahogy az író fejében születik a krimiregény, úgy teremti meg a **történet** kellékeit és szereplőit a **két dimenziós világba leképezve**. Ennek módja egy különös szerkezet, a **kopírozó masina**, más néven „a szereplő bemásoló berendezés”. Segítségével az író szobájából világok lépnek elő: hotel szobák, lépcsőház, bár - az énekesnővel stb. Báb, díszlet és jelmez Grosschmid Erik tervei szerint történt. Az előadást Rejtő Jenő Vesztegzár a Grand Hotelben című regényének ihletése nyomán írta Szabó Attila és Vajda Zsuzsanna.

Ez az előadás az irodalom, a képzőművészet és a színház sajátos találkozási pontja. Megidézzük azt a kávéházi hangulatot, ahol P. Howard vetette papírra a regényeit. Mire a néző észbe kap, már egy szingapúri hotel nappalijában találja magát, ahol egy rejtelmes kór ütötte fel a fejét.. Halk zongoraszó.. - Remélem, kedves néző, érzi már a végzetét, sejti, álma hogy törik most szerteszét? - Éneklő Odett Dufleur a karzatról és mosolyog ... Az író úr diktál, Szidónia gépel.... és a közönség előtt feltárul a hátborzongató, kegyetlen gyilkosság és a szerelmek sorozata. Felborul a rend. Már nem tudni, hogy az író gondolatai, vagy a szereplők írják a történetet... A kiadó pedig türelmetlenül várja a regény kéziratát. Szidónia retteg: ha nem készül el a regény, Jenő úr légiósnak megy Afrikába. Az előadást egy szünettel, hat szereplővel játssza a társulat, melyben fellépnek:

az Író szerepében: Pilári Gábor

Szidónia, a gépírónök gyöngyszeme: Vajda Zsuzsanna

Odett Dufleur- aki dalban beszéli el történeteit: Pilári Lili Eszter

A zongoránál Csernák Z. Samu játszik, az előadás zeneszerzője. Pilári Áron ütős hangszereivel és hangjával kíséri az előadást. Szabó D. Kornél játszik a bőgő húrjaival.

A REPÜLÉS TÖRTÉNETE - Markus Airline - „A föld gömbölyű”

A repülés vágya ősrégi. A földön járó ember mindig is ábrándozott arról, hogy a levegőbe **emelkedik, és a madarakhoz hasonlóan repül. A repülésben csak két dolog van ami nehézkes: a felszállás és a megérkezés. Ezt gyakoroljuk évszázadok óta...**

Az előadás jelenetsoraiban összefoglaltuk és emléket állítottunk mitológiai és valóságos személyeknek, akik az emberi emlékezetben jelen vannak a repülés kísérletező-feltaláló **vágyálmaival 14 jelenetben.**

Az előadás a verbális kommunikáció helyett mozdulattal, gesztusokkal és zenei hangokkal mondja el a történetet.

Főhősei jelképek. A kísérletező homo ludens vágyálmaival, gyermeki naivitással, töretlen kísérletező kedvével, csalódásaival de szakadatlan újrakezdéssel. Az **ember**, aki magában hordozza a világ összes feltalálóját, aki repüléssel foglalkozott vagy foglalkozni fog. S ott van a kutya, mint hű barát és segítő társ a nehéz pillanatokban.

Másfél négyzetméteres, „preparált asztalon „ mutatjuk be a történetet, időnként belerepülve a nézők fölé és között kitarulkozó térbe.

Az előadás atmoszféráját egy különös zenei hangzás teremti meg. Csernák Zoltán Samu zenéje zongorán, nagybőgőn és ütős hangszereken, élő zenei kísérettel. A **zene** nem aláfest, hanem tovább viszi az alapgondolatot, a báb és bábos mozdulatát, **kiegészíti, teljesebbé teszi** a megnyilvánulást. Jól használható a zene humora, ereje, jól exponálható a jelenetekben a zeneszó, amikor elnémul már minden, csak a mozdulatok maradnak a szavakon túli világban.

Az alkotók névsora:

A **bábokat** Pilári Gábor és Vajda Zsuzsanna tervezte és kivitelezte.

Háttér díszlet: Sunds

A **zeneszerző:** Csernák Zoltán Samu

A történet **dramaturgiai** munkálataiban közreműködött: Buzás Mihály

Rendezés: A társulat közös munkája.

Játsszák: Pilári Lili Eszter, Vajda Zsuzsanna, Pilári Gábor.

Zenei közreműködők, akik a jazz ritmusaival és dallamaival élő zenei játékkal kísérik az előadást: Csernák Z. Samu, Pilári Áron, Szabó D. Kornél.

HŐS MIKLÓS

Eposz a bábszínpadon gyerekeknek, felnőtteknek

Az angyali szatócsboltba két angyal érkezik a szolgálatból, szárnyait teregetve, készülvén a pihenésre. Ám dolog várja őket: Lajos magyar király mellé erős védelem kell. Készítsenek hős vitézt a király szolgálatára. Ez a Teremtő üzenete.

Az idő kereke kattogva forog korokon át, jövőből múltba. A szatócsbolt fiókaiból egyre-másra kerülnek elő tárgyak, kellékek, díszletek, minden, ami szükségeltetik egy

életút lehetőségeinek végiggondolásához, megtervezéséhez. A lélekkartotékból végül előkerül a szájhagyományban, krónikákban, freskókon megrajzolt, s irodalmi művekben újraélesztett, legenda övezte, testében-lelkében is erős: Toldi Miklós lélekteste, hogy az angyali szférában testet öltve – a mennyei marionett-színpadon főpróbát tegyen.

Báb és Díszletterv: **Boráros Szilárd**

Dramaturg: **Khaled-Abdo Szaida**

Zenéjét szerzette: **Kovács Márton és Pilári Áron**

Rendezte és a játékot kitalálta: **Vajda Zsuzsanna**

A rendező asszisztense: **Pilári Lili Eszter**

Angyali ruhában játsszák: **Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor**

Dobokon közreműködik: **Pilári Áron**

A HELYSÉG KALAPÁCSA

végepsz a bábszínpadon

Ez a vásári komédiaként feldolgozott vígepsz a színház repertoárjának első előadásai közül való. Közel 400 előadást játszott a társulat belőle. Kedvelt előadása a középiskolai korosztálynak és egyetemistáknak. Gyakran játszuk fesztiválokön határon innen, és a magyarajkú közönségnek határon túl.

9 báb, néhány kellék, 3 szék és két színész. Vérbö komédiás játék sok improvizációval és komikummal. Nagy közös játék, amelyben a néző észrevétlenül lesz részese az előadásnak: lehet tartópillér egy templom toronyban, kelléktartó kilincsfelölös, vendég a csapszékben, akit éppen borral kínálnak. Még egy szerelmi vallomás főszereplőjévé is előléphet, ha túl jut a kocsmai verekedésen. És hogy senki ne menjen haza üres kézzel, az előadás végén „suvénir-ajándékok” megszerzésére is lehetősége van a nézőknek.

A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája.

Ez az előadás a Vidor Fesztivál Utcaszínházi kategóriájában Pierrot Díjat kapott 2007-ben.

Ezt az előadásunkat A középiskolások számára szervezett Színház-dráma-nevelés programunkban is játszottuk. Ahol az előadás előtt és után drámapedagógus vezetésével beszélgettünk a komikum mibenlétéről: Mitől válik a szöveg, az előadás, egy helyzet vagy

egy figura multságossá. Ugyanazon nevettek-e vajon több száz éve, mint manapság?
Vannak-e tabuk ezen a téren?

AZ ÉGIGÉRŐ FA

A muzsikus felmegy a színpadra, és hangszerével megidézi a mese világát. Két udvari hoppmester érkezik vitatkozva. A királykisasszonyhoz méltó párt keresnek a nézők sorából. Majd heves vita alakul ki kettejük között arról, hogy Tulipán vagy Mályva grófja lenne illő a királykisasszonyhoz.

A közönséggel játszunk együtt, meséljük el a történetet. A díszlet a paraszti hagyaték mára már kihalóban levő eszköztárából építkezik. Lőcsökből, kerekekből, szekéroldalból áll össze a világfa, ami forgatja a mese fonalát. Fából faragott főhősökkel, nemezből készült csodalényekkel bontakozik a történet: Az öreg király egyetlen leányát hirtelen forgószél ragadja el. Az egész birodalmat nyeri el, aki visszahozza, ja, és még a kezével is számolhat! De számtalan herceg, lovag veszik oda a feladatban. Jánoska az egyetlen, aki a háromfejű sárkányt legyőzve hazaviheti Gyöngyvirág királykisasszonyt. A király boldog, halni sincs már kedve, hisz minden jó véget ér.

A színház két művésze a maga arcára alakította a mesét. Az interaktivitás, az élő és a bábok játéka, a közönséggel való folyamatos kommunikáció hordozza azt a lehetőséget, hogy valódi játszótársakká lehet a néző, hogy a próbatevők beavatódnak, magasba emelődnek, és a mese főhősei lesznek.

A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája. Népzenei adaptáció: Morvai Ferenc. Zenei közreműködő: Pilári Áron.

A HALHATATLANSÁGRA VÁGYÓ KIRÁLYFI

A sepsiszentgyörgyi Cimborák Bábszínházzal közös produkció e székely magyar népmesét adaptálta bábszínpadra.

A rendkívül nyitott és kísérletező szellemű próbafolyamatban, az árnyjáték technika adta lehetőségek kiaknázására, a pontos technika elsajátítására helyeztük a hangsúlyt, ahol a bábszínész nem csak végrehajtó, hanem kísérletező alkotótárs is.

A játék látványra épül. Kihaszználja az árnyak és árnyképek állandóan megújuló lehetőségét, a nagyítást és kicsinyítést, az eltűnést, majd a semmiből az újra születést. Kísérleteink a dimenziók találkozására: tér és a sík együttes megjelenítésére fókuszált.

Egyszerre láthatóak a színészek, az animátorok által ténylegesen mozgatott bábok és díszletek világa, valamint ezek árnyképe a vásznon. Így a néző szeme láttára születik meg a varázslat. A mese dimenzió kapui, átjárói plasztikussá váltak: a szereplők könnyedén közlekednek a tér és a sík, a báb és élőjáték dimenziói között.

A mesét felnövéstörténetként értelmeztük, ahol a hősnek el kell jutnia a "megvilágosult állapotba". Le kell győzze a halálfélelmet, de még előtte sok más visszatartó erőt, hogy valóban megszülethessen, örök életű legyen..

Elsőként ehhez el kell hagynia a szülői házat, ott nem találhat párra, ott nincs számára élet (halhatatlan élet).

Majd három olyan állomásra érkezik, ahol furcsa, eltorzult figurák monoton, mániákus cselekvéseket végeznek évszázadokon keresztül. Mintha egy családi átkot, egy generációk óta berögzült negatív mintát kellene elpusztítaniuk, ahhoz, hogy végre meghalhassanak és elkezdhessenek valóban élni.

A fiút mindhárom helyen vendégül látják, és mindhárom helyen megkísérli őt egy-egy világszép királylány, de a királyfi mást keres.

Mindhárom helyen kap egy-egy varázs eszközt, amikkel különös képességekhez jut, mígnem egy maga által teremtett aranyhídon eljut a lebegő halhatatlanság birodalmába.

A királyfi elérte célját, elér a teljesség állapotába, a királylány mellett 1000 esztendő úgy repül el, mint egy pillanat. de megkísérli a múlt, visszavágyik a családjához. Elindul.

Útközben a királylánytól kapott élet vizével feléleszti a három királylányt. Amikor azonban apja birodalmához ér, ott már semmit nem talál abból, amit ott hagyott, oda már nincs visszaút. Nem térhetünk vissza egy gyermeki állapotba, ha már eljutottunk önálló felnőtt világunkba. Szüleink elvesztésével (lelki, fizikai értelemben), (szellemi, fizikai) gyengeségük, korlátaik felismerésével szembe kell néznünk. Amikor „legyőzzük” szüleinket, - kicsit meg is öljük őket, legalábbis azt a képet, amit gyerekként elképzeltünk róluk.

A fiút ebben az állapotban találja meg a halál, de ő nem akar szembe nézni vele, elmenekül. A halhatatlanság országának küszöbén azonban megragadja sarkát a halál és visszahúzza. A királylány húzza a másik oldalról, ám amikor látja, hogy a királyfi élete veszélyben van, ajánlatot tesz: felhajítja a fiút az égbe, és akinek a birodalmába pottyán, azé lesz. A királyfi ekkor beletörődik a sorsába. Az égből megtisztultan, sugárzó fényben hullik alá. Nincs többé halálfélelem, csak elfogadás, beleolvadás egy nagyobb egészbe. Elkezdődhet a valódi élet.

Dramaturg: Khaled Abdo Szaida

Zeneszerző: Pilári Áron, Horváth Zsombor

Tervező, rendező: Vajda Zsuzsanna, Pilári Gábor

LACI KIRÁLYFI

Benedek Elek Vas Laci című meséjének bábszínpadra való adaptálása

Az előjátékra épülő jelenetek között kibontakozó mesei történet nemez bábokkal elevenedik meg. A mesélő játékosok tárgyanimációval vezetik be a mesei történetet. A lineáris cselekmény lehetőséget ad a nézőknek a játékba való bekapcsolódásra. Bárki magára öltheti a királyfi szerepét, leereszkedhet a kútba, jó tanácsaival lendítheti vagy hátráltathatja a mese végkimenetelét. Sok improvizációra épülő szabad játék, a bábszínházi szabályok betartásával.

A színen egy faragott asztal, két ágasfával, ami tartja a királyi palástokat és koronákat. Az asztalon sok gyapjú és elrejtett bábok. Egy másfél méter magas vesszőkosár, ami több funkciót is betölt az előadásban. Ez lesz a föld alatti világok kapuja, ez lesz a kút, fészek és varázshely. A játékosok különböző köszöntési formákkal üdvözlik a nézőket. A színpadra érve labdát készítenek gyapjúból, és a nézőkkel önfeledten játszanak. Újabb és újabb lények kerülnek elő: a virágcsokorból halacska, a halból tyúkocská, a labdákból tyúktojás, a hátmelegítőből kutya. Míg előkerülnek és megszületnek a virágformákból a királykisasszonyok és a királyfi. A testvérek közötti konfliktusnak okán a királyfi átka megfogán, és a lányokat elnyeli a föld. A gyerekek és csodás lények segítségével a királyfi legyőzi a sárkányt és megszabadítja a kígyókirálykisasszonyt kígyóosságától.

A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája. A magyar népzenei adaptáció: Demeter Miklós. Zenei közreműködő Pilári Áron.

MÁTYÁS KIRÁLY SZÁRNYAI

Mátyás király szárnyai Nem klasszikus értelemben vett mese. Ebben az előadásban találkoznak a legendák, a valós történelmi események, a történelmi emlékezet, és a mesék. Időutazás Mátyás király korába Szilágyi Erzsébettel és Hunyadi Jánossal. A szülőpár emlékezik vissza nagy királyunk gyermekkorára, győztes csatáira, és

lelkének égbe szállására... Akkor még angyalok töltötték meg az eget, a kapukban sárkányok tisztelegve fújták a tüzet...

Marionettszínpad korabeli festett díszítéssel, egy zenegép kiegészítővel. A zene elcsendesedik, és a harangzúgás után megérkezik a másik világból a szülői pár. Rácsodálkoznak a nézőtéren ülő gyerekek furcsa öltözetére, majd felfedezik a színpadi kellékeket, bábokat, és elkezdődik a játék. A holló a címerből kommentálja a forduló pontokat. Az élő színészi jelenlét a színpadon és a bábszínházi jelenetek váltogatják egymást. A mesélő is szereplője a történetnek. Így lehetséges, hogy Hunyadi János a marionett színpadon akaratoskodó fiát vívni tanítja. Édesanyja öltözteti. Mátyás országjáró történetei burleszk jelenetté változnak. Háztűznézőbe érkezik harmadik Frigyes és Ali a török szultán lányaikkal, de Beatrix lesz a választott. Terepasztal léptékű figurákkal Erzsébet és János újra játsszák Mátyás győztes csatáit, míg a történetnek a bécsi győztes ostrom után magasztos vége lesz: Mátyás királyért eljönnek az angyalok..

A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Balogh Róbert, Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája. Zenei adaptáció: Kovács Márton. Zenei közreműködő Pilári Lili Eszter.

Ezen előadás megkapta az Országos Gyermekszínházi Szemle I. Díját, és az ASSITEJ Magyar Központ üveghegy Díját

A JÁNOSVITÉZ

„Az előadás nem akarja újramesélni a János vitéz történetét, csak a legfontosabb fordulataira koncentrál, inkább csak felidéz, semmint kifejt. Ennek szellemében az ismert Petőfi-sorok is mintegy sűrítmenyként hatnak, amelyeket nyelviileg egyszerűbb, oldottabb (maibb) szövegrészek kapcsolnak össze. Ha megszólal a Petőfi-szöveg, az mindig feszültséget teremt, az összekötő mondatok viszont oldják a kinagyított pillanatok sűrűségét, egyúttal ironizálják is a történet fordulatait. Ez a kettősség egyúttal alkalmat teremt a marionettszínházból való kilépésre is. Az előadás egyik legszebb része ez: a huszárok útját léghajózásként játsszák el. A Napot jelképező léghajóban ül Kukorica Jancsi, a Holdat formázóban ül a huszárkapitány, és ez a két léghajó néhányszor körbekerít a harmadik, a Földet festő léghajó körül, amely a lovakat szállítja. Erre a léggömbre rá vannak festve a kontinensek és a világtengerek, így valóban komikusnak hat az a mesei topográfia, ahogyan Petőfi a huszárok útját elmeséli Lengyelországon és Indián át Franciaországig.

A festett kulisszával berendezett marionettszínpad természetesen hívja elő az egész előadást átszövő színházi (ön)íróniát, ami egyúttal a vállalkozás természetére is vonatkozik: micsoda képtelenség a János vitézt színpadon eljátszani! Sőt merő abszurditás volt az, ahogy ez legelőször megtörtént! – Ezzel játszik el a MárkusZínház előadásának felütése, ami a Petőfi-műből készült daljáték bemutatójára utal, ahol is egy nő, Fedák Sári játszotta a nagy magyar hőst. Az előadás első perceiben Pilári Gábor és Vajda Zsuzsanna azt játssza, hogy a Népszínház függönyének nyílásán keresztül figyelik a nézőteret, de az egész produkciót átszövi a színházi helyzetre kikacsintó humor, ami bizonyára kissé belterjes lenne, ha nem társulna hozzá virgonc játékosság, illetve mélységes önirónia.” (Critikai Lapok)

A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Fekete Dóra, Boráros Szilárd, Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája. Zenéjét írta Kovács Márton. Játsszák: Vajda Zsuzsanna, Pilári Gábor. Zenei közreműködők: Pilári Lili Eszter, Csernák Zoltán Samu, Pilári Áron.

Az előadás a következő elismeréseket kapta: Miniszteri Dícsérő Oklevél - Sárospatak - Zsákomban a bábom Nemzetközi Bábfesztivál – 2008., Kovács Ildikó - Díj Puck Nemzetközi Bábfesztivál Kolozsvár 2012.

BETLEHEMI TÖRTÉNET

Játék marionettekkel, tradicionális szokásrenddel, dalokkal, és a közönséggel. Ajánljuk kicsiknek és nagyoknak a Jézus születéséről szóló 45 vidám percet 5 éves kortól.

Egyszerű, könnyen hordozható díszletelemek, cseh marionett típusú bábok. Az előadást a hajdani téli ünnepkörhöz kötődő szokásrend betlehemes játéka ihlették. Hogyan tehető élővé színpadi játékban ez a bensőséges, kis nézőszámú közönségnek előadott szent történet. Hogyan lehet aktualizálva befogadhatóvá tenni a mai közönség számára? A humor, a szakralitás és a jelen korhoz való visszacsatolás irányadó a történet interpretálása során. A díszlet és bábok tervezése, kivitelezése, a dramaturgiai munka és színpadra állítás Vajda Zsuzsanna és Pilári Gábor munkája.

„No, ahogy ott a Kisjézus csak vinyákol a jászolban, egyszerre megjelent három pásztor. Hoztak a küsdednek bűdös sajtot, egy báránycsontot, meg pálinkát, hogy Józsefet is erősítse valami a szörnyű hidegben. Énekeltek, eszegettek s elszenderedtek. Három fain király jelent meg a nézők között, s ők is dicsérték a Megváltót, merthogy megszületett.”

KATHPUTLI

A Kathputli – Fa-Baba – zsinóros, kereszt nélküli marionett figura, a rajhastani előadó művészet jellegzetes hagyománya, ahol jelen van a zene, az ének, a színház, a tánc, a költészet. Az előadások, amit e sokszínű nyelven szólaltatnak meg, rajhastani hősök történeteit beszélik el. Ebben az előadásunkban bemutatjuk a rajasztáni utcaszínházi mutatványosoktól tanult bábtáncoltatást. Kilenc etüd, kilenc marionettbábbal, melyeket Jaisalmerből, Mukhes Mester Bábszínházából, hoztunk magunkkal tanulmányútunk alkalmával.